

מכונה לניקוי עלי גפן מחרקים

תוצאות מחקר יישומי
2026

בסיוע משרד התרבות והספורט - מינהל תרבות

תוצאה עלי גפן נקיים מחרקים		סטטוס הושלם בהצלחה		סוג המחקר מחקר יישומי		תחום חרקים במזון	
-------------------------------	--	-----------------------	--	--------------------------	--	---------------------	--

האתגר

במשך שנים היה קשה מאוד להשיג עלי גפן המתאימים לציבור שומרי הכשרות, בשל שכיחות גבוהה של חרקים והקושי לנקותם באופן שיבטיח עמידה בדרישות ההלכה.

מטרת המחקר

פיתוח מערכת שתאפשר ניקוי יסודי של עלי גפן מחרקים בכמות מסחרית, באופן אמין, יעיל ועקבי, תוך התאמה לדרישות ההלכה.

שיתוף פעולה

יוזם המחקר: המכון למצוות התלויות בארץ בראשות הגאון רבי שניאור זלמן רווח שליט"א

ניהול המעבדה: הרב נחמיה חדד, הרב יוסף פקרבץ'

שותף חקלאי: מר מאיר ממון, מושב תומר

מהלך המחקר

המחקר החל במיפוי האתגרים הייחודיים הקיימים בניקוי עלי גפן מחרקים, תוך בחינת מבנה העלה, סוגי החרקים המצויים בו והדרכים היעילות להסרתם, מבלי לפגוע באיכות העלים ובשלמותם.

בשלב הראשון נערכו פגישות עם אנשי מקצוע מתחומים שונים. במסגרת זו נפגש ראש המכון עם הנהלת אחת מחברות המברשות הגדולות בארץ, ובשיתוף פעולה פותחה מברשת ייעודית, שתאפשר ניקוי יסודי של העלים מחד, ומאידך תשמור על שלמותם ולא תגרום להם נזק.

בהמשך פותחו מספר דגמים ונערכו ניסויים בתצורות שונות של ניקוי, במטרה למצוא את השילוב היעיל ביותר בין רכיבי המערכת. לאחר כל ניסוי נבדקו העלים במעבדה, נותחו הממצאים, ובוצעו התאמות ושיפורים במכונה בהתאם לתוצאות שהתקבלו.

לאורך המחקר התקיים שיתוף פעולה הדוק בין צוות המחקר של המכון, מנהל המעבדה הרב נחמיה חדד, והמגדל מר מאיר ממון ממושב תומר, אשר העמיד לרשות המחקר את ניסיונו המעשי ותנאי הגידול בשטח. שילוב הידע ההלכתי, המחקרי והחקלאי אפשר לקדם את הפיתוח באופן שיטתי ומבוקר.

תוצאות המחקר

• פותחה מכונה ייעודית לניקוי עלי גפן.

• בוצעו ניסויים ובדיקות חוזרות.

• הושגה רמת ניקיון המאפשרת שיווק עלים נקיים מחרקים.

• העלים כבר משווקים לציבור באמצעות הטכנולוגיה שפותחה.

תרומת המחקר

מחקר זה ממחיש את דרכו של המכון למצוות התלויות בארץ, הפועל לא רק לבירור ההלכה והמציאות, אלא גם לפיתוח פתרונות מעשיים המסייעים לציבור בשמירת הכשרות. באמצעות מחקר, פיתוח ושיתופי פעולה עם אנשי מקצוע וחקלאים, פועל המכון להנגיש מזון העומד בדרישות ההלכה ולהעניק מענה לאתגרים המתעוררים בתחום הכשרות.